

„Me ei taha olla, ei ole / vaikiu, ununev lehekülj / aegade raamatus“

Tamme Leht

TARTU TAMME GÜMNAASIUMI KOOLILEHT

UUED KATSUMUSED

Victoria Prins

Kui ma eelmise aasta Tamme lehte otsustasin tulla, ei oleks ma kindlasti selle peale tulnud, et minust peaks saama ühel hetkel peatoimetaja. Mingil määral tundub see töö üsna hirmus, kuid samas on see asi, millega ma pole kunagi tegelenud ja tundub väga huvitav katsumus olevat. Eks näis, mis järgmisest numbrist saab.

See aasta, mille jooksul ma Tamme lehes olen olnud, on läinud justkui linnulennul. Alles oli käes esimene koosolek ja alles olin kirjutamas ma enda esimest artiklit. See oli midagi täiesti uut minu jaoks, sama uus asi kui see käesolev juhtkiri. Eks harjutamine teeb meistriks ja loodetavasti muutun ma iga järgneva väljaandega järjest vilunumaks. Tegelikult on üleüldse möödunud esimesed peaaegu poolteist aastat siin koolis väga kiiresti, varsti pean lõpukleidi endale muretsema. Terve see kool tundus nii võõras alguses ja ma kartsin, et ma ei harjugi ära. Tegelikult polnud nii hull midagi. Eks saa sama olema peatoimetaja ametiga.

See aasta on lehe toimetusega liitunud väga palju uusi inimesi. Vaikselt saame näha kõikide uute nägude potentsiaali ja nende hiilgust. Kuigi lehe toimetus muutub väga kiiresti ja igal aastal liitub ning lahkub inimesi, jätavad kõik kunagised liikmed selle verivärske traditsiooni sisse jälje, rajades teed kõikidele veel eesolevatele numbritele.

VANAD KATSUMUSED

Eliise Elken

Kui ma Victoria juhtkirja lugemise olin lõpetanud, siis sain aru, et see olin ju täpselt mina, täpselt aasta tagasi, kui praegune lehe juhendaja Pütsepp minu juurde sööklas hullumeelse jutuga tuli, et mina pean nüüd lehe eest vastutama ja igas lehes juhtkirju kirjutama. Ja te ei kujuta ette, millised olid mu kõhklused! Nüüdseks on kõhklused minevikku jäetud ning asendunud tänutunde ja rõõmuga, sest Tamme Leht andis mulle tõeliselt hea võimaluse ajakirjanduse tundma õppimiseks.

Peatoimetaja „amet“ pole aga tegelikult lehe jaoks midagi, sest hea lehe panevad kokku just toimetajad, kes oma lennukate ideedega viimased kaks Tamme Lehte minu lemmikuteks teinud on. Kas Sina said üldsegi viimast Tamme Lehte lugeda, mis kevadisel piknikul välja anti? Võib-olla mitte, sest kõik lehed kadusid umbes kahekümne minuti jooksul! Siiras tänu neile, kes juba praeguseks on vilistlased ning neile, kes on valmis sel aastal pingutama, et anda välja veelgi parema tasemega koolilehesid!

Victoriale patsutan aga õlale ning tean, et ta saab uue rolliga suurepäraselt hakkama!

Aitäh, Tamme Leht!

TOIMETUS 2016/2017

Victoria Prins

11.ME

Peatoimetaja

Marie-Johanna Janno

10.KU

Toimetaja

Helina Kalbe

12.HU

Toimetaja-küljendaja

Keeletoimetaja Marju Vestman (11.LO)
Fotograaf Adeele Tafenau (10.LO)

Eliise Elken

12.ME

Peatoimetaja

Amanda Orav

11.TE

Toimetaja

Eliisa Raal

10.IT

Toimetaja

Juhendaja Karl Pütsepp

KAUPO JÄRVISTE: ELUTÖÖPREEMIA ON SUUR TUNNUSTUS

Eliise Elken, Karl Pütsepp

Tamme gümnaasiumi pikaaegne bioloogiaõpetaja, endine klassivälise töö organisaator ning direktor Kaupo Järviste sai sel aastal Tartu linnavalitsuselt elutööpreemia. Rääkisime õpetaja Järvistega elust ja õpetajaametist.

Mida tähendab Teie jaoks õpetaja elutööpreemia?

Elutööpreemia on kindlasti suur tunnustus, mis näitab, et valitud amet on olnud sobiv ja jõukohane ning seda on tehtud hästi nii kodukooli, kui ka linnavalikogu arvates. Tegelikult on tagasiside su töö kohta õpilaskonnalt visa tulema, sest nad lähevad mööda ilma laiali, võtavad kaasa oma mälestused, mis ei pruugi tagasi jõuda õpetajani. Mõnikord teeb südame soojaks, kui õpilane teatab sulle rõõmuga, et ema saatis kodust terviseid oma endisele õpetajale. Paar päeva tagasi, kui astusin Kesk kaares kooli poole, peatus üks auto, mees lasi aknaklaasi alla ja hõikas „Tere õpetaja!“ ja vuras edasi.

Olete oma pika karjääri jooksul töötanud koolis mitmes ametis. Õpetaja, klassivälise töö organisaatori, direktorina. Milline neist on olnud Teile kõige südamelähedasem?

Olen biokeemiku-laboriroti ettevalmistusega, aga kooli tööle asumine oli ilmselt õige otsus. Õpetamine on hingelähedasem kui teadlasetöö. Loomult olen pigem lektor kui kasvataja või administraator. Olen 15 aastat olnud kohakaaslasena TÜ palgal lektorina, kus tundsin end kui kala vees ning pärast 4 tunnist loengut olin puhanum kui koolist tulnuna. Kooliõpilastele püüan selgitada eluslooduse toimimist, mis on suurematele paremini õnnestunud kui väiksematele. Võib-olla on ka emalt päritud geenid, kes oli õpetaja ja koolijuht, kaasa aidanud mul kooli kasuks otsustada.

Kas soovisite alati saada bioloogiks või oli Teil teisigi erialavariante kaalumisel?

Koolipõlves ei unistanud ma saada ei bioloogiks ega õpetajaks. Käisin palju aastaid Pärnu I KK kuulsas kunstiringis, voolisin savi, joonistasin ja tegin sporti ka. Pärnakad läksid

Kaupo Järviste on kirglik rännumees. A: Erakogu

paljud Tallinna edasi õppima – lähemal ikkagi kodule. Teda oli, et ERKI-sse ühe aastaga sisse ei pääse ja siis ootas sõjavägi kolmeks aastaks. Tulin siis koos klassikaaslastega Tartusse. Kuna mul oli kutse ülikoolist, kui esimese vabariikliku bioloogiaolümpiaadi edukale osavõtjale, siis saigi minust bioloogiastudeng, kes aasta pärast pidi ikkagi sõjaväkke minema. Õppisin seal matemaikat ja inglise keelt vabal ajal ja nii olin üks kahest õpingute jätkajaist. Sellega siis lõppesid unistused skulptuuri- või arhitektuuriõpinguist kunstiinstituudis.

Kas Teie arvates on tänapäeva inimestel piisavad bioloogiaalased teadmised?

Ma ei tea inimestest tänavalt, mida nad bioloogiast teavad. Tundub, et on igatsorti veganeid, joogisid, toitumishulle/tärke, kes on ülihästi kursis inimorganismi vajadustega ja see on üha popim trend. Linnakooli õpilased on agarad õppima õpiku tekste ülesütlemata nende sisu hoomamata. Ka näited õpitakse pähe, liike osatakse nimetada neid kunagi nägemata ja tundmata. Linnalapsed vist nii saavadki hindeid.

Kas olete ka mingil hetkel oma pika karjääri jooksul mõelnud, et nüüd aitab - lähen hoopis kuskile mujale tööle?

Eks ikka ole ka olnud mõtteid edasi õppida ja õpetada juba uuel tasemel, aga töö koolis on nii tugevalt sidunud, et need nõrgad tõmbejõud ei ole suutnud sellelt teelt kõrvale astuda.

Mõneti triviaalseltki räägime pidevalt aegade muutumisest. Ja sellest, et vanasti oli parem ja nüüd on kõik halvem. Ütleb aga Artur Alliksaar tuntud luuletuses: "Ei ole paremaid, halvemaid aegu. On ainult hetk, milles viibime praegu." Kas Teie arust on olemas paremad ja halvemad ajad?

Mu parimad ajad on olnud kusagil „keskel“, kus on oldud täishoos – välipraktikatel, kaugmatkadel õpilastega, õpilastega Balti Mere Projekti raames reisinud Euroopas, loodud sidemeid välismaa koolidega, neist Tampere kooliga jätkuvalt tänaseni. Koolimaja sai uued aknad, linnasooja ja gümnaasiumi nime väljateenitult, mitte ümbernimetamisega. Maailm avarus ja tulid uued projektid (Omanäoline kool, kvaliteedikool jt), kursused – kõik oli lõpmatult põnev.

Fotograafia on eriline viis hetki ja elamusi talletada. Kas Teil on vahel aga ette tulnud olukordi, mil fotoaparaat on üldse ära ununenud, sest konkreetne hetk on lihtsalt niivõrd eriline olnud?

Nüüd siis fotograafiast ka. See algas juba keskkoolis, kui avastasin kooli fotolabori võlud, selle tehniliste võimaluste ja keemia poole pealt. Katsetamislusti ja vaikset majast välja hiilimist jagus ööni. Kooliõpetajana haarasin sellesse tegevusse seltskonna poisse. Meil oli vanas viiendas fotolabor 3 pimikuga, samuti piisavalt kemikaale ja kilomeeter filmi rullis ja oma privaatne *refuge*. Sellest seltskonnast kasvas hulk pildistajaid-matkaselle.

Jah, pildistamisel on oma võlu ja hasart. On hetki, mis on hämmastanud ja mällu sööbinud kui pilt... aga

fotokat ei olnud kaasas. Paljud nupulevajutused on aga siiani mees ja pilt veel silmade ees. Mälu nõuab emotsioone, siis ta töötab täiega. Pildistamine ongi emotsioonide jaht ja selle nimel tuleb vahel joosta kilomeeter ajaga võidu või passida tunde oodates aega.

Kas Teil on lemmikbiolooge? Millise bioloogi tegevusvaldkond ja elulugu tunduvad kõige huvitavamad?

Lemmikbioloogi, üht või kahtki ei saagi nimetada. Imetlen Aleksei Turovski voolavat juttu loomadest, vaatan imelisi Rein Marani, kes ei ole bioloog, loodusfilme, loen teoloogi-erudiidi Toomas Pauli artikleid, jälgin loodusfotograafide tegemisi, imetlen kolleegide bioloogiaõpetajate tegemisi ja olen vaimustuses, mida nad kõik jõuavad ja oskavad.

Tõenäoliselt on plikade patsist sikutamise trend kadunud, kuid millised on tänapäevased suurimad probleemid, millega õpetajal tuleb silmitsi seista?

Tänapäeva õpilaskond on heterogeensem, kui algusaastatel. Käitumine on vabam, õigusi rohkem ja kohustusi vähem. Paljud tunnevad end liialt muretuna. Asjalikumate koormus on oluliselt suurem ja elutempo kiirem. Raskem on leida huvitegevuseks aega pingelises päevakavas. Õpilaskonna polariseerumine on suurem.

Milline näeb välja Teie puhkepäev ning mis on see, millest ammutate positiivset energiat?

Energiat kogun päikeselises Pärnu suvekodus, kus tegemisi jätkub hommikust õhtuni ilma, et kooli hetkekski meelde tuleks. Küll tuleb vahel sõita Tartu maakodusse, kus kevadel ja sügiselgi tuleb talutööd teha ja kodu kõpitseda. Kiiremad ajad on maakodus kevadel ja sügisel. Viimane kiire töö sai seal just alles lõpetatud.

Energiat annavad ka head õpilased, õnnestunud tunnid ja hea seltskond mõlemas koolis.

A: Ann Vaida

VILISTLANE MERILIN LUKK KAUPU JÄRVISTEST:

Kaupo Järviste on kindlasti üks meeldejäävamaid õpetajaid Tamme gümnaasiumist. Kuigi ta õpetas mulle bioloogiat vaid 2 aastat, on Kaupo Järviste mees juba minu esimese klassi esimesest päevast, kui tema oli Tamme direktor ja mina väike segaduses ja hirmunud 1.c klassi õpilane. Kuna Kaupo Järviste oli ka mu ema õpetaja, teadsin seda nime juba enne kooli minekut. Kui mulle kooliuksel tollane direktor Järviste vastu tuli, teadsin, et nii tähtsale inimesele tuleb üks lahti teha. Mäletan, et Kaupo tervitas mind põgusalt ning naeratas. Kuna ta nägu oli tuttav ja ema veel igaks juhuks tuletas meelde, et see härra oli ka tema õpetaja, läks hirm kooli alguse pärast mööda ning teadsin, et seda kooli võib usaldada. Pärast tema käe all õppimist saan täna aru, miks mu ema Kaupo Järvistest alati head rääkis.

LUULETAJA JÜRGEN ROOSTE KÜLASTAS TAMME GÜMNAASIUMIT

Victoria Prins

12. oktoobril külastas Tartu Tamme gümnaasiumit värvikas luuletaja Jürgen Rooste, kes lisaks enda luuletuste ette kandmisele rääkis elust enesest ja reisist Venemaale.

Jürgen Rooste õpilastele ekstsentriliselt eluõpetusi jagamas.
Fotod: Helina Kalbe

J. Rooste veetis suure osa oma lapsepõlvest raamatute maailmas. 8.-9. klass oli see aeg, mil ta alustas juttude kirjutamisega, kuid kui Tallinna reaalkooli temast aasta noorem blond tütarlaps saabus, pöördus ta hoopiski luuletuste kirjutamise juurde. Seda põhjustas asjaolu, et neiu meeldisid luuletused ja Rooste soovis temaga jutule saada. See tal õnnestus, kuigi tema klassiõde ütles, et tema luuletused pole luuletused, sest neil puuduvad riimid ja tekstis ei juhtu midagi. Vastuseks oma klassiõde kommentaaridele kirjutas ta luuletuse trammis oksendamisest.

Jürgen Rooste on üritanud kirjutada ka lasteraamatut, kuid tema sõnul lapsed ei mõista tema luulet. Ta väitis, et oma teost ette lugedes puhkes mõni laps lausa nutma. Ta luges ette ka mõned luuletused, mis oleksid selles raamatus. Need kandsid pealkirju "Lapseluuletus", "Kollilugu", "Libahundi lugu" ja "Zombie lõunasöök". Viimasega pidi raamat lõppema

ja selle luuletuse lõpus oli lause: "Zombie'l lõunaks on autori ajud." Lisaks selle lasteraamatu luuletustele luges ta ette ka sellise luuletuse nagu "Juhan Liivi pintsak", milles ta võrdles Eesti kultuuri Juhan Liivi pintsakuga, mille J. Liiv soovis annetada Estonia teatri ehitamiseks, kuid mis hiljem ära visati. Samuti luges ta ette paljude teiste autorite luulet, näiteks Ikkyu Sojuni ja Juhan Liivi kirjutisi.

J. Rooste jagas meiega ka enda kogemusi USA- ja Venemaa-reisidelt. Chicago kohta ütles Rooste, et iga maja ees seisid rahvariide ja *shotgun*-idega mehed, kes olid kõige sõbralikumad ja kõige ägedamad inimesed, keda ta elu sees kohanud oli. Nad isegi olevat teda ja tema sõpru tuppa kutsunud kuuma päikese käest varju. Venemaal aga teda nii soojalt vastu ei võetud. Nimelt reisis udmurdi piirkonnades, käis ta rääkimas ühes koolis, kus ta tegi märkuse, et seinal olev 2012. aastal prinditud Euroopa kaart on valesti tehtud. Miks? Sest kaardil olid Eesti, Läti ja Leedu märgitud Venemaa osadena. Selle märkuse tõttu ei tahetud teda järgmisesse esinemiskohta, ühte ülikooli, sissegi lasta. Kui ta lõpuks asjad aetud sai, lubati teda ainult kirjandustudengite ette esinema, kuid seegi üritus jäi lühikeseks. Tal lasti ette lugeda vaid üks luuletus, kuid kuna see väidetavalt solvas Lenint, visati ta kohe sealt välja.

Luuletaja Rooste kommenteeris samuti inimeseks olemist. Ta rääkis sellest, kuidas inimeseks olemine on üks suur valu ja piin, võrreldes inimelu kährikkoera omaga. „Kährikkoer sööb, magab, paljuneb ja sureb. Elab oma elu õnnelikuna." Inimese elu on aga märksa keerulisem. Ta ütles, et inimese teadvus on nagu paisuv klaasimull, aga mida rohkem inimene teab, seda vähem ta teab ja seda rahutumaks ta muutub.

Külastus lõppes küsimusteringiga, kus luuletaja lubas anda oma luulekogu, mis pole veel isegi välja tulnud, "Alle Leute Wollen Tanzen" kõige parema küsimuse esitajale. Kõige paremaks küsimuseks osutus küsimus tema kassi kohta ja sellega külastus lõppeski.

8 KÜSIMUST UUELE ÕE JUHATUSELE

Helina Kalbe

Uus õpilasesinduse juhatus vahetult peale valimistulemusi: I asepresident Oliver Kiveste (vasakul), president Kaspar Mölder (keskel), II asepresident Kerli Soe (paremal).

A: Eliise Elken

Kuidas tutvustaksid end TTG perele?

KASPAR: Ennast tutvustaksin TTG-le kui lõbusat ja hakkajat poisiklutti, keda enamik kooli peal teavad.

OLIVER: Tutvustaksin ennast kui sõbralikku ja toredat inimest, väga ettevõtlikku, julget, kuid ka kohati väga hõivatud inimest.

KERLI: Olen positiivne ja rõõmsameelne neiu. Tihtipeale küsitakse minult, kuidas ma isegi varahommikul suudan rõõmus ning energiline olla. Nii mõnigi inimene on öelnud, et tänu minule läheb ka neil tuju paremaks. Mulle meeldib palju naerda ja ise ka nalja visata. Olen vastutustundlik ning tavaliselt alati kõikjal kõige noorem.

Mis on üks huvitav fakt sinu kohta, mida võib-olla paljud ei tea?

KASPAR: Ma pole elanud terve oma elu Tartus. Elu esimesed viis aastat elasin väikses kohas nimega Tabivere, kust on ka suurem osa mu sugulasi pärit.

OLIVER: Ma loen väga-väga palju raamatuid.

KERLI: Mul on peopesas sünnimärk.

Miks kandideerisid ÕE juhatusse?

KASPAR: Kandideerisin sellepärast, et tahtsin midagi uut proovida. Nagu üks ÕE liige mulle ütles, siis gümnaasium on koht, kus peab kõike proovima ning siis haarasingi härjal sarvist ja esitasin enda kandidatuuri.

OLIVER: Ma kandideerisin ÕE juhatusse, sest ma tahtsin saada seda kogemust, mida ÕE juhatuses olemine annab ja arvan, et ma saan midagi kooli heaks ära teha.

KERLI: Ma tundsin, et tahaksin saada rohkem korda ning teha rohkem tegusid ja leidsin, et juhatusse kandideerimine on hea valik. Samuti meeldib mulle, kui mul on asjade üle hea ülevaade.

Kas meie koolis oleks vaja midagi muuta? Kui jah, siis mida?

KASPAR: Otseselt midagi muuta pole vaja, aga korraldaksin rohkem väljasõite suundade põhiselt.

OLIVER: Ma arvan, et olles käinud siin koolis kõigest 3 kuud, ei oska ma sellele küsimusele veel vastata.

KERLI: Ma isiklikult küll ei leia, et midagi muuta vaja oleks, aga tean et õpilaste hulgas on suureks mureks pikad toidujärjekorrad, kuid see mure on vist igas koolis.

Kui sa oleksid üheks päevaks meie kooli direktor, siis mida sa teeks?

KASPAR: Kui mina oleksin üheks päevaks direktor, siis ma korraldaks õpetajatele peo ning annaks õpilastele tunde. Vaheldus tavaõpetajale oleks väga hea.

OLIVER: Ma arvan, et teeksin õpsidega peo ja paneksin nende piinlikest olukordadest kokku video, mida üheskoos vaadata saaksime.

KERLI: Teeksin õpetajatega ühe ägeda teemapeo!

Valimistulemuste ootamine, hääle lugemine.

A: Eliise Elken

Kuidas uus kool meeldib?

KASPAR: Uus kool meeldib mulle väga, see on ilus, puhas ja väga hubane. Võrreldes vana kooliga on see nagu limusiin. Eks vana kool on juba väsinud ja vajab remonti, aga nii palju kui ma olen vana Tammes käinud, on see väga ilusaks tehtud. Õpetajad on väga head ning keskkond ka. Direktor on väga muhe, eriti meeldib mulle see, et direktor on meie kooli vilistlane.

OLIVER: Võrreldes vana kooliga, milleks oli Tartu Kivilinna Kool, on see kool palju ilusam ja paljud

õpetajad on paremad, siiski on ka mõningaid erandeid, kuid üldjoontes olen rahul.

KERLI: TTG on PALJU mugavam. Siin koolis ei teki seda negatiivset "jälle peab kooli minema" mõtet pähe. Siia kooli sa tahad tulla ning vahetevahel ei taha lausa ära minna, sest koolikaaslased on nii toredad ning juttu jätkuks veel ja veel. Samuti on õpetajad vastutulelikud ning toredad. Olen väga rahul!

Kirjelda meie kooli(-elu) ühe raamatu, filmi, või saate pealkirjaga.

KASPAR: Meie kool ja kooli elu meenutab A-rühma ja Macgyver'it

OLIVER: Meie koolielu võib ilmselt kirjeldada filmiga "Pohmakas", sest tõsiasi on see, et iga nädalavahetus

on pidu ja esmaspäeval tulla kooli just nimelt sellega.

KERLI: „Ühikarotid“

Kui saaksid kooli põhikirja kirjutada ühe uue reegli, siis mis see oleks?

KASPAR: Kooli põhikiri on väga hea ning muuta pole seda vaja. Uus reegel oleks, et koolis on alkoholi tarbimine keelatud ja, kes tarbib saab vasta kirja.

OLIVER: Kooli põhikirja võiks kirjutada reegli, et õpetajad peavad sind kuni 10 min hilinemise jooksul tundi sisse laskma. (Kirpu ei lase sisse isegi kui sa 10 sekundit hilined :D)

KERLI: See oleks kindlasti see, et koolis müüdnaks nätsu!

MEEDIARING LAIENDAB SILMARINGI JA LIHVIB PRAKTILISI OSKUSI

Karl Pütsepp, TTG meediaringi juhendaja

Juba teist aastat saavad Tamme gümnaasiumi õpilased osaleda meediaringis. Kuna koolis tegutseb nii multimeediatiim, koolileht kui -raadio, on noortele oluline praktiliste oskuste lihvimine, aga ka heale ajakirjanikule tähtsa silmaringi laiendamine. Selleks vaadatakse erinevaid filme, kuulatakse huvitavaid esinejaid ning arutletakse päevakajalistel ning ajatutel meediat ning ühiskonda laiemalt puudutavaid küsimusi.

Meediaringis saab tegelda koolilehte, kodulehele ja sotsiaalmeediasse piltide tegemise, kooliürituste kajastamise, videote valmistamise, kooliraadio programmi koostamise ning koolilehte kaastööde kirjutamisega. Igaüks saab valida endale kõige meelepärasema tegevusala.

Meediaringi kohtumised toimuvad enamasti reedeti I tunni, vahel ka kolmapäeviti V tunni ajal. Iga kuu on plaanis kohtumised huvitavate külalistega.

Kõik huvilised on oodatud!

C.L.I.C.K ÕPPEREIS RUMEENIASSE OLI VAPUSTAV!

Madli Utt ja Anett-Kristin Palmar

Erasmus+ projekti Contemporary Literacy in Contemporary Kids teises rahvusvahelises õpilaagris, mis toimus 3.-7. oktoobril Flaticeni linnas Rumeenias, osalesid TTG õpilased Anett-Kristin Palmar (11.IT) ja Madli Utt (12.LO) ning õpetajad Katrin Tikko ja Triin Lingiene.

Viie päeva jooksul tegeleti info- ja meediapädevuste arendamisega, õpiti palju põnevat erinevate kultuuride traditsioonide kohta ning avastati Rumeenia võlusi. Tutvusime toredate inimestega Rumeeniast, Portugalist, Hispaaniast ja Taanist, kuid kahjuks ei olnud Türgi partnerkoolil võimalik õpilaagris osaleda. Saime meeletult kogemusi, uusi teadmisi ja sõpru.

Õppisime erinevaid aspekte info- ja meediapädevuse kohta. Meil toimus kaks suuremat töötuba, milles tegelesime erinevate riikide küsimuste ja probleemidega. Käitslesime kriitilist mõtlemist, probleemide lahendamist ning meedia kirjaoskust. Kriitilise mõtlemise töötoas arutlesime läbi varem valminud juhtumiuuringud Euroopa noorte probleemide kohta ning hiljem õppisime, kuidas koostada rahvusvahelist CVd. Väga põnev oli arutleda erinevate riikide probleemsete küsimuste üle. Eriti meeldis meile, et seda tehti gruppides, kus oli kokku pandud erinevate riikide õpetajad ja õpilased. Meedia kirjaoskuse õpitoas aga õppisime, kuidas märgata meedia manipulatsioone, saime teadmisi informatsiooni kirjaoskusest, stereotüüpide ja plagiaatide kohta ning kuidas õigesti viidata kasutatud materjalidele.

Saime palju huvitavat teada Rumeenia kultuuri kohta. Rumeenlased näitasid meile oma rahvatantse ja -riideid, andsid maitsta traditsioonilist toitu, esitasid rahvamuusikat ja õpetasid, kuidas Rumeenia

traditsioonide kohaselt mune värvida. Külastasime imekauneid Sucevita ja Voronet kloostreid, Marginea keraamikatöökoda ning tutvusime lähemalt tuntud Rumeenia skulptori Ion Irimescu põneva kunstiga. Külastasime mitmeid muuseume, sõitsime ringi Rumeenia mägedes ning nägime kloostrite välisseintel kasutatud maailmas ainulaadset sinist värvi, mida ei osata tänapäeval enam järgi teha. Rumeeniat, mis kuulus alates Teise maailmasõja lõpust kuni 1989. aastani Nõukogude Liidu mõjusfääri, oli huvitav võrrelda Eestiga. Külalisi võetakse vastu iseküpsetatud saia ja soolaga, mida pakutakse uksele enne sisenemist. Meile oli väga suureks kultuuriliseks üllatuseks teadmine, et nad tantsivad rahvatantse isegi sünnipäevadel!

Teistel riikidel on samuti meist erinevaid kultuurilisi traditsioone. Olime taanlastega hämmastunud, et portugallased ja hispaanlased käivad jalanõudega siseruumides. Samas olime aga rumeenlaste ja

portugallastega üllatunud, kui taanlased ütlesid, et neil pole rahvariideid. Hispaanlased ja portugallased tervitasid inimesi, sealhulgas ka võõraid, põsesuudlustega. Taani, Rumeenia ja Eesti inimesed eelistavad pigem tervitada reserveerituma käesurumisega, kuid sellest hoolimata võtsime põsesuudlused rõõmuga vastu.

Olgugi, et kultuuriliselt olime erinevad, saime aru, et oleme siiski sarnasemad, kui algselt arvasime. Kui rääkisime õpilastega maailmavaadetest, nende arvamused ei erinenud eriti meie omadest. On teada, et kõikjal maailmas õpetatakse lastele samasid põhitõdesid ja fakte, kuid siiski oli veider, et erinevatest maailma kohtadest kokku tulnud inimesed, õpivad koolis sedasama, mida meie Eestis.

Kõik projektis osalenud inimesed olid südamlikud, tolerantssed ning sõbralikud. Kuigi meie inglise keele tase oli erinev, saime omavahel suurepäraselt läbi ning

saadud sõprussidemed on väga tugevad. Me ei osanud aimatagi, kui sarnased erinevatest rahvustest inimesed võivad olla ja kui kiiresti võivad soojad sõprussuhted tekkida. Arutlesime päevakajaliste teemade üle nagu kool, tolerantsus, immigratsioon, ilm, keelelised erinevused, toit ja hinnaerinevused. Õppisime mitmeid sõnu ja väljendeid erinevates keeltes, võrdlesime kliimat, koolide struktuure ning noorte tööturгу. Saadud sõprussidemed ei katke ning oleme edasi suhelnud interneti vahendusel.

Meil oli keeruline kohaneda traditsiooniliste toitudega. Rumeenia köögis süüakse väga palju koort ja saia, mis leiba

armastavale eestlasele on natukene harjumatu. Samuti, mida kritiseerida saaks, on ajakavast kinni pidamine. See muutis päevad ettenähtud ajast pikemaks ning väsitavamaks. Ajakava hilines mõnevõrra, kuid see andis võimaluse käsitletud teemasid omavahel arutada.

See projekt aitas meil avada ennast, leida uusi sõpru teistest riikidest, saada avaliku esinemise kogemusi ning arendada grupitöö oskusi. Meile jäavad igavesti meelde mälestused lõkke ümber laulmisest ja tantsimisest, hilisõhtused mängud, imetore grilliõhtu ning *all-nighter* enne ärasõitu.

12. TE KLASSIL KÄIS KÜLAS RÄNDAV BIOKLASS

2. detsembril viibis koolis "Rändav bioklass", mis on Tartu Ülikooli poolt korraldatud õppeprogramm, kus loodusteaduste (bioloogia, geenitehnoloogia) tudengid annavad õpilastele praktilist tundi molekulaargeneetikast.

Õpetaja Ott Maidre sõnul oli see heaks võimaluseks eelmise kursuse teooriat nüüd praktiliselt rakendada. „Samuti oli hea see, et 4-liikmelisega õpilasgrupiga tegeles üks üliõpilane, kus nad said juhendada personaalselt ja efektiivsemalt õpilasgruppi. Õpetajana tavatunnis ei ole mul seda võimalust kunagi.

A: Ott Maidre

1. Mis see EscapeTartu siis ikkagi täpsemalt on?

Meie sihiks on pakkuda inimestele võimalust väljuda igapäevarutiinist selle uudse meelelahutusliigi abiga. Mängu eesmärgiks on leida väljapääs lukustatud toast, lahendades selleks erinevaid põnevaid mõistatusi ja ülesandeid. Mäng on mõeldud 2-5-liikmelistele gruppidele.

2. Kui pikk on üks mäng ning millised mängud on valikus?

Mängu kestus on 75 minutit. Tänu ülesannete rohkusele saavad mängijad nautida mängu kauem kui traditsiooniliselt (1 t). Meie neli põgenemistuba on kõik üksteisest väga erinevad nii raskusastmete kui ka ülesannete poolest:

PSYCHO LAB on traditsiooniline põgenemistuba, mis sisaldab huvitavaid rekvisiite ja elemente.

KLASS on tõenäoliselt ainus tuba siinses regioonis, kus pole kasutatud ühtegi traditsioonilist lukku (NB! Antud tuba on avatud jaanuarini).

SHERLOCK-i toas saavad külastajad mõrvajuhtumit lahendades panna proovile oma detektiivioskused.

007-Mission HOTEL – külastajad kehastuvad spioonideks ning panevad proovile oma 007-oskused (NB! Kõige populaarsem põgenemistuba!)

3. Mis oli EscapeTartu loomise ajendiks?

Oleme meelelahutusvaldkonnas kaua aega tegutsenud ning idee oli enne asutamist juba tükk aega valmis mõeldud, oleme külastanud üle saja põgenemistoa ning ideedest hetkel puudust ei tule.

4. Kuhu, millal ja kellega tulla?

Tegutseme Tiigi 78, sõltuvalt kellajast ning päevast maksab 1 kord 40-45 eurot grupi kohta ehk siis ca 8 eurot inimese kohta. Grupi suurus ei tohi ületada 5 inimest. Meie juurde saab tulla iga päev, äripäevadel alates kella 11st kuni 10ni õhtul ning nädalavahetustel kella 09.30st 10.30ni.

ESCAPETARTU AITAB IGAÜHES DETEKTIIVIOSKUSED LEIDA

Jane Kaarna, Delis Lauringsoni, Paula Bogdanovi, Edith Varbi, Maria-Alvine Kruusi kogemused EscapeTartu põgenemistoas:

EscapeTartu on üks huvitavamaid kohti, kus me siiani käinud oleme. See on lõbus vaheldus argipäevale! Alguses ei osanud me midagi oodata, kuid lõpuks kujunes välja vahva seiklus, mis lahutas meelt ja samas arendas ka meie mõtlemisioskust ja fantaasiat. EscapeTartu põgenemistuba nõuab koostööd oma kaaslastega ja loogilist mõtlemist saab rakendada väga palju. Need 75 minutit lukustatuna mööduvad adrenaliinirohkelt, huvitavalt ja kiiremini, kui arvata oleks osanud. Avastasime endas varem teadmata detektiivivõimed ja õppisime palju uut üksteise kohta. Kõige paremad hetked olid need, kui pidime kuulamise järgi lahendama koodi ning selle sisestama. Samuti oli vahva leida koode numbrikombinatsiooni järgi ja kõike ise nuputada. See oli vahva kogemus. Meie eesmärgiks oli leida kahtlusalune ning kui me ta lõpuks ülesannete abil välja selgitasime, saime ukse avatud. Alguses me ei saanudki aru, et toast pääsesime ja kõik õigesti tegime, kuid kui see lõpuks kohale jõudis, siis see tunne ja emotsioon oli unustamatu. Olime rõõmsad, et saime hakkama raske ülesandega. Meil on plaanis EscapeTartut kindlasti külastada veel ja soovitame seda emotsiooniderohket seiklust ka teistele!

Mis sobiks pimedatesse sügisõhtutesse paremini, kui tassike auravat kohvi ning hea raamat? Vastus: mitte miski.

Tuuli käsi haarab ikka ja jälle vana hea raamatu “Väike prints” järele, kuid lisaks sellele soovitab ta ka võõrkeelset kirjandust ja eesti naisluuletajaid, nagu Doris Kareva, Betti Alver, Lehte Hainsalu, Kristiina Ehin ning Ave Alavainu.

Antoine de Saint-Exupéry “Väike prints”

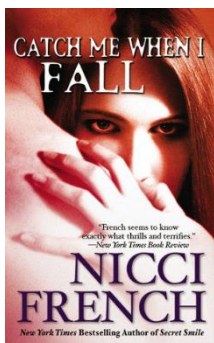
Lugu väikesest printsist, kes lahkus imetillukeselt koduplaneedilt, sest läks tülli seal kasvava roosiga. Rännakul kohtas ta lendurit, kes kinkis talle karbis magava lamba, ning rebast, kellest sai tema sõber ja tänu kellele ta mõistis, kui väga ta oma roosi juurde koju igatseb. Raamatu tuum avaldub rebase ütluses väikesele printsile: “Ainult südamega näed sa hästi. Kõige tähtsam on silmale nähtamatu.” See on lugu sõprusest, armastusest, hoolimisest, surmast; see võib muuta teie seni kehtivaid väärtushinnanguid.

Nicci French "Catch me when I fall"

Edukas, õnnelik abielus ärinaine Holly Krauss on kõigi poolt armastatud. Kuid selline on Holly vaid ühest küljest: teine kisub Holly't hoopis metsikuse poole. Kui aga Holly mõlemad pooled kokku põrkuvad, väljub ta elu kontrolli alt...

See on psühholoogiline thriller naisest, keda vaevab bipolaarsuse häire, olles sellest ise mitteteadlik.

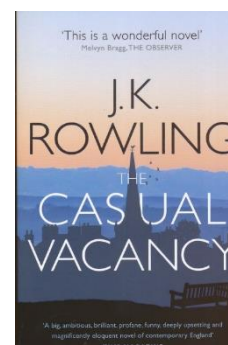

ÕPILANE SOOVITAB

Margit Tammeorg

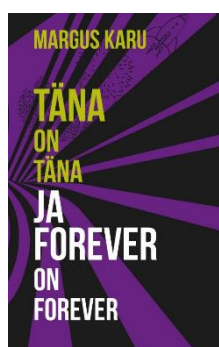
J.K. Rowling “The Casual Vacancy”

Kui Barry Fairweather sureb ootamatult oma varastes neljakümnnendates, on väike Pagford'i linn šokeeritud. Tühi koht vallavoligogus, mille Barry sinna jättis, saab tõukeks suurimale sõjale, mida linn on kunagi näinud. See on musta huumoriga suur romaan väikesest linnast, väga mõtlemapanev ning üllatusterohke.

Margus Karu “Täna on täna ja forever on forever”

Raamatu peategelane on reklaami- ja teletöötaja, kes on rahulolematu nii oma tööeluga kui ka suhetega pere, sõprade ja elukaaslas(t)ega. Ühel hommikul pärast sõprade korraldatud üllatussünnipäeva Tallinna vanalinnas ärkab ta Uus-Meremaa haiglas voodi külge aheldatuna, käeraudade jäljed randmetel. Kas see on sõprade korraldatud vingerpuss või avanenud võimalus end eluisutusest lahti raputada?

KUIDAS KOOLIS ELLU JÄÄDA?

Sa ei jäägi

Kohv

Kohv

Kohv

*Känni koolist
kaarega mööda*

*Pane arstiajad
alati kontrolltöö
aegadele*

Pane Maidre tunnis telefon ära

Võta paberid välja

**Lõpeta endale valetamine.
Sulle ei jää see meelde!**

Ушки на макушке

OLED SA PIGEM INTOVERT VÕI EKSTRAVERT?

Mulle meeldib inimestega pigem silmast-silma rääkida kui grupis koos mitmetega vestelda. ☐ JAH ☐ EI

Ma tihti väljendan end kirjutades. ☐ JAH ☐ EI

Ma naudin üksindust. ☐ JAH ☐ EI

Ma hoolin rahast, kuulsusest ja staatusest vähem kui minu eakaaslased. ☐ JAH ☐ EI

Inimesed arvavad, et olen hea kuulaja. ☐ JAH ☐ EI

Mulle ei meeldi riske võtta. ☐ JAH ☐ EI

Mulle meeldib töö, kuhu ma saan süveneda, ilma et mind segataks. ☐ JAH ☐ EI

Mulle meeldib tähistada oma sünnipäevi väiksemas ringkonnas. ☐ JAH ☐ EI

Inimesed kirjeldavad mind kui vaikset, vaiksehäälsset inimest. ☐ JAH ☐ EI

Ma eelistan mitte arutada oma tööd teistega, enne kui see on valmis. ☐ JAH ☐ EI

Ma enamasti mõtlen kui ütlen. ☐ JAH ☐ EI

Ma eelistan inimestele kirjutada, mitte helistada. ☐ JAH ☐ EI

Kui sa vastasid enamasti „Jah“ siis oled sa pigem introvert.

Kui vastused olid jagatud pooleks, siis oled sa pigem ambivert.

Kui vastused olid enamasti „Ei“, siis oled sa pigem ekstravert.

Introvert on inimene, kes eelistab asju analüüsida, ta ei janune tähelepanu järele ja meelsasti puhkab üksinda olles. Teised inimesed väsitavad teda, meelsasti veedab aega lähedaste sõpradega, mitte suurel peol olles.

Ambivert on intoverdi ja ekstaverdi vahetüüp. Talle meeldib käija pidudel, kuid mõne tunni möödudes tunneb end väsinult ja soovib rahu koju minna. Talle meeldib uute inimestega suhelda, kuid soovib, et keegi tuttav tal siiski kõrval oleks.

Ekstravert on inimene, kes januneb tähelepanu ja sotsiaalsuse järele. Talle meeldib rääkida ja teised inimesed annavad talle energiat ainult juurde. Hoolimata sellest, jagab ta oma sügavamaid mõtteid vaid väheste inimestega.

